

NOST rapport

Første tertial 2025

Denne rapporten inngår som en del av oppfølgingen av Handlingsplanen for et bedre smittevern¹, der Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har gitt norske helseinstitusjoner i oppdrag å gjennomføre systematisk observasjon av håndhygiene. Observasjonene skal gjennomføres i henhold til Nasjonal mal for observasjon av håndhygiene², og rapporteres gjennom den nasjonale løsningen for observasjon av smitteforebyggende tiltak i helsetjenesten (NOST).

Folkehelseinstituttet har ansvar for å samle og sammenstille nasjonale data om etterlevelse av håndhygiene ved helseinstitusjoner. Resultatene publiseres tertialvis i rapporter som er tilgjengelige på instituttets nettsider og i Håndbok for NOST.

Innhold

Sammendrag	2
Datagrunnlaget.....	2
Etterlevelse av håndhygiene målt første tertial 2025 alle institusjoner	4
Sykehus - innrapportert etterlevelse av håndhygiene	5
Sykehjem – innrapportert etterlevelse av håndhygiene	7

¹ [Handlingsplan for et bedre smittevern - med det mål å redusere helsetjenesteassosierte infeksjoner 2019–2023](#)

² [Nasjonal mal for observasjon av håndhygiene - FHI](#)

Sammendrag

- Første tertial 2025 ble det totalt innrapportert 2761 observasjoner av håndhygiene
- Etterlevelsen totalt (alle indikasjoner) var på 74,3 %
- Indikasjon 3 - etter pasientkontakt var hyppigst registrert med en etterlevelse på 79,9 %.
- Indikasjon 4 - etter kroppsvæske var den indikasjonen som det var samlet færrest observasjoner av, med en etterlevelse på 69%
- 13 sykehus rapporterte inn totalt 2222 observasjoner av håndhygiene, og den totale etterlevelsen viser 76 % etterlevelse
- Sykehjem i tre kommuner rapporterte inn totalt 539 observasjoner av håndhygiene, og etterlevelsen samlet sett var på 67,2 %
- For modul 2- smykker, klokker og negler, ble det levert inn data fra to sykehus og tre kommuner, med en total etterlevelse på 67,8 %.

Datagrunnlaget

For første tertial 2025 er det innrapportert total 2761 observasjoner i modul 1 - håndhygiene, med samlet etterlevelse for alle indikasjoner på 74,3 % (se tabell 1).

Det ble innrapportert 2222 observasjoner fra 13 sykehus, men en samlet etterlevelse for alle indikasjoner på 76 %.

Det ble innrapportert data fra sykehjem i Asker kommune, Frogn kommune og Oslo kommune, med totalt 539 observasjoner og en samlet etterlevelsen for alle indikasjoner på 67,2 %.

I denne rapporten presenteres data i form av grafer som viser etterlevelse over tid, samt grafer og tabeller som viser antall observasjoner totalt, for alle sykehus og for de kommuner som har levert inn data.

Tabell 1 Samlet oversikt over observasjoner og prosentvis etterlevelse pr innrapporterte institusjon for 1. tertial 2025

RHF	Institusjonsnavn	Observasjoner T1 2025	Prosent etterlevelse samlet 2025
H Nord (n = 471)	Nordlandssykehuset, Bodø	166	84,9
	UNN Tromsø	305	84,3
H Midt Norge (n =842)	Ålesund sjukehus	75	90,7
	Sykehuset Levanger	155	57,4
	Sykehuset Namsos	126	72,2
	St.Olavs hospital HF	486	75,1
H Sør-øst (n =563)	AHUS	4	100
	Lovisenberg sykehus	187	76,9
	Sørlandet sykehus, Arendal	204	73
	Sørlandet Sykehus, Flekkefjord	105	93,3
	Sørlandet sykehus, Kristiansand	63	69,8
H Vest (n =351)	Haraldsplass diakonale sykehus	134	67,9
	Helse Bergen, Haukeland universitetssykehus	217	70
Totalt for sykehus		2222	76 %
Sykehjem (n =539)	Asker kommune	201	63,7
	Frogn kommune	66	53
	Oslo kommune	272	59,5
Totalt for sykehjem		539	67,2 %

Etterlevelse av håndhygiene målt første tertial 2025 alle institusjoner

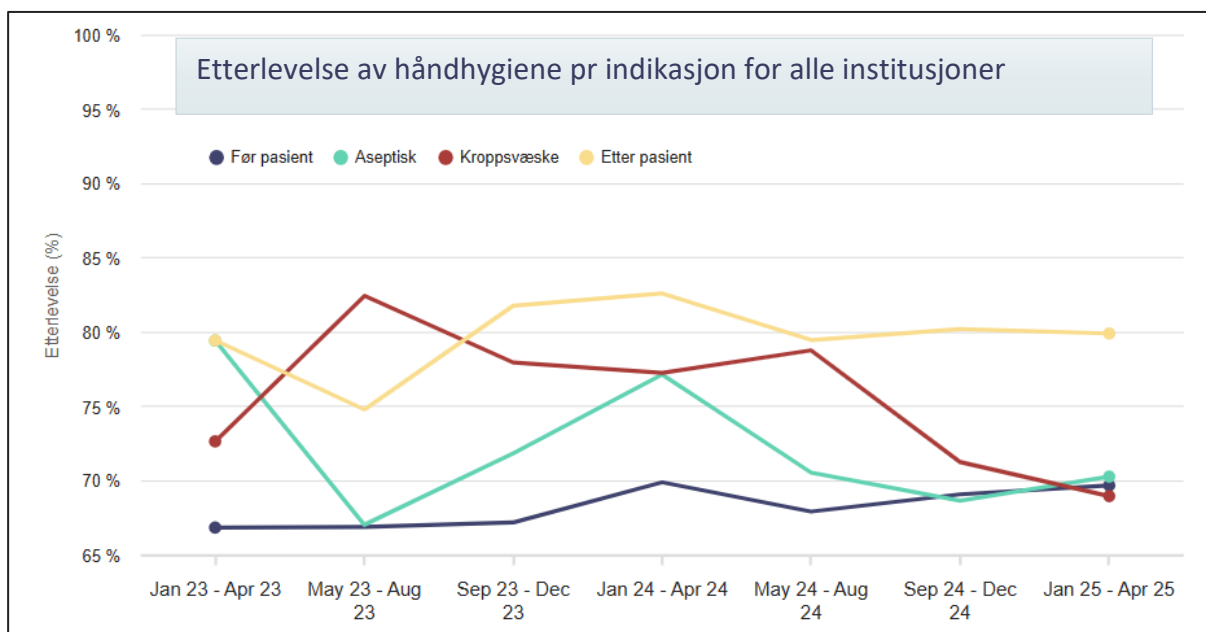
Den samlede etterlevelsen for alle indikasjoner har siden 2 tertial 2024 ligget stabilt på rundt 75 %, og for 1 tertial 2025 var den samlede etterlevelsen på 74,3 % (se figur 1).

Tallene preges av ulikt antall observasjoner, stor variasjon i hvilke indikasjoner som er observert, og ulike avdelinger som har rapportert inn data. Høyest antall innrapporterte observasjoner var 1. tertial 2024 med over 5000 observasjoner, og lavest innrapporterte observasjoner var 2. tertial 2023, men i underkant av 2000 observasjoner. Siden 2. tertial har innrapporterte observasjoner ligget på rundt 2700 observasjoner (se figur 1).

For første tertial 2025 var det best etterlevelse etter indikasjon fire – etter pasientkontakt, og lavest etterlevelse etter indikasjon 3 – etter kroppsvæsker (se figur2). Tallene gjenspeiler antall observasjoner som er gjort pr indikasjon (se tabell 2).

Figur 1 Samlet etterlevelse alle institusjoner fra 1. tertial 2023 tom 1. tertial 2025

Figur 2 Etterlevelse alle institusjoner pr indikasjon fra 2. tertial 2023 tom 1. tertial 2025

Tabell 2 Antall observasjoner og prosentvist etterlevelse pr indikasjon totalt sett for alle institusjoner 1. tertial 2025

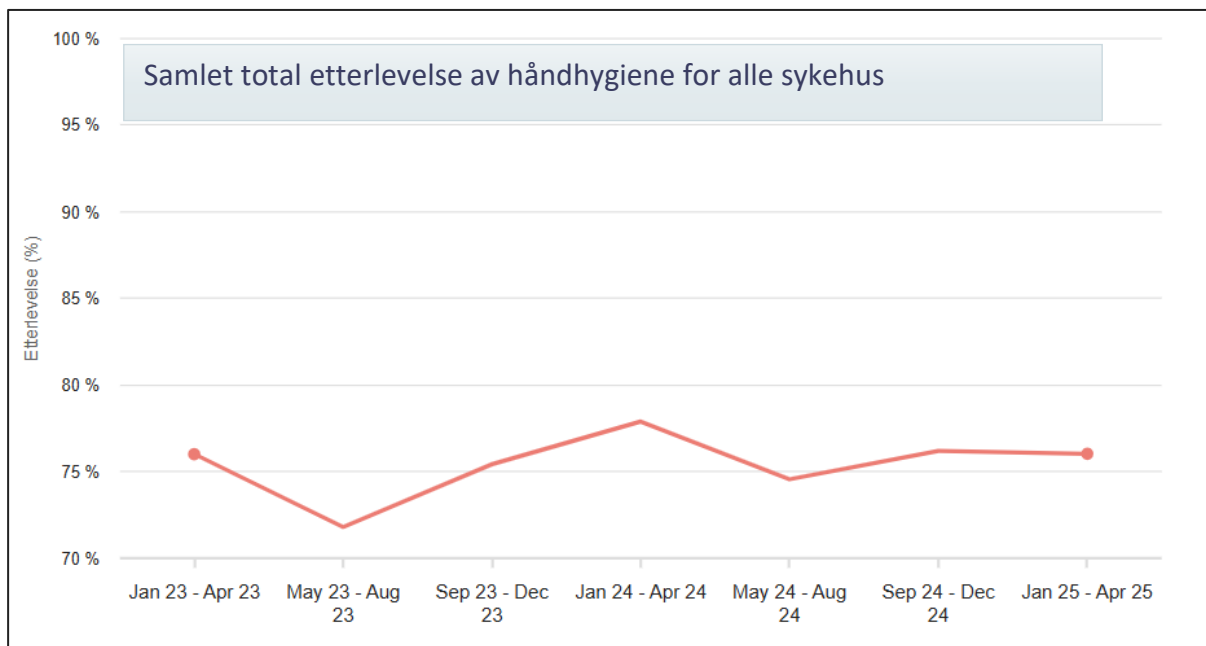
Antall observasjoner pr indikasjon fra alle institusjoner 1. tertial 2025		
Indikasjon	Antall observasjoner	% etterlevelse
1. Før pasientkontakt	997	69,7
2. Før ren eller aseptisk oppgave	313	70,3 %
3. Etter kroppsvæsker	216	69 %
4. Etter kontakt med pasient	1235	79,9 %
Alle indikasjoner	2761	74,3 %

Sykehus - innrapportert etterlevelse av håndhygiene

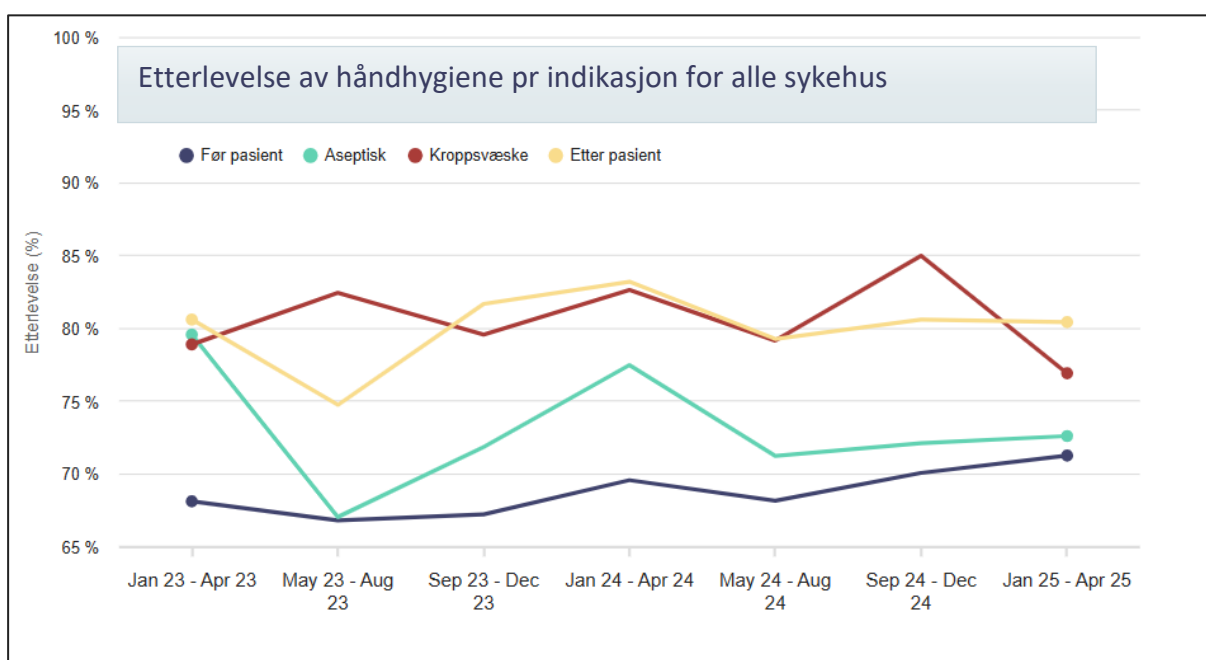
Den innrapporterte gjennomsnittlige etterlevelsen av håndhygiene, alle indikasjoner ligger stabilt på rundt 75% (se figur 3), med 76 % for 1. tertial 2025. Ikke siden 1. tertial 2023 har det vært innrapportert så få observasjoner, og flere institusjoner enn tidligere har ikke innlevert tall til nasjonal databank.

Etterlevelsen av håndhygiene etter pasientkontakt er den høyest observert etterlevelse i henhold til modellen for håndhygiene - 4 indikasjoner (se figur 4), og etterlevelse etter kontakt med kroppsvæsker er den indikasjonene med lavest etterlevelse (se tabell 3).

Det fremkommer ikke av dagens rapporter i hvilken grad bruk av hansker påvirker etterlevelsen. Vi håper å få inn flere data på bruk av hansker, slik at dette kan komme belyse problemstillingen i fremtidige rapporter.

Figur 3. Etterlevelse alle indikasjoner for sykehus i perioden 1. tertial 2023- 1. tertial 2025 for sykehus

Figur 4 Etterlevelse av håndhygiene pr indikasjon for alle sykehus for perioden 1. tertial 2023 tom. 1. tertial 2025

Tabell 3 Antall observasjoner pr indikasjon for 1. tertial 2025 fra alle sykehus

Antall observasjoner pr indikasjon alle sykehus 1. tertial 2025		
Indikasjon	Antall observasjoner	% etterlevelse
1. Før pasientkontakt	832	71,3 %
2. Før ren eller aseptisk oppgave	241	72,6 %
3. Etter kroppsvæsker	91	76,9 %
4. Etter kontakt med pasient	1058	80,4 %
Alle indikasjoner	2222	76 %

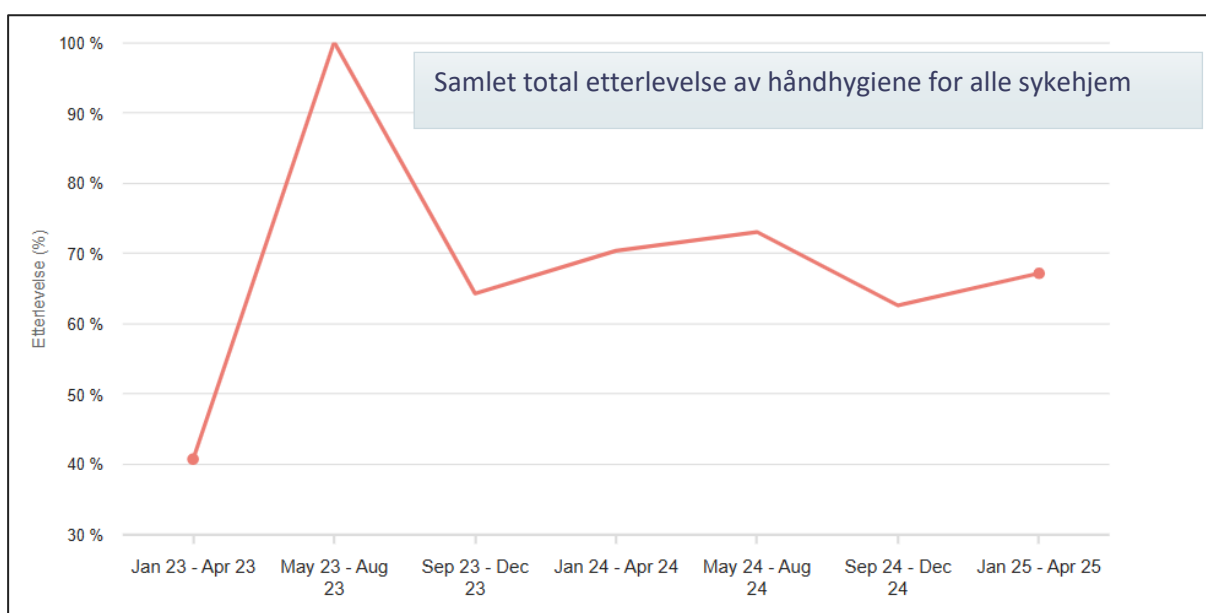
Sykehjem – innrapportert etterlevelse av håndhygiene

Den innrapporterte etterlevelsen av håndhygiene, både samlet sett og pr indikasjon, ligger noe lavere enn for sykehus, men datamengden er også betydelig mindre, og det er større variasjon på hvilke kommuner, sykehjem og avdelinger som har levert data per tertial. 1. tertial 2025 er det tertialet med høyest antall innleverte data, men det er få sykehjem som har levert inn.

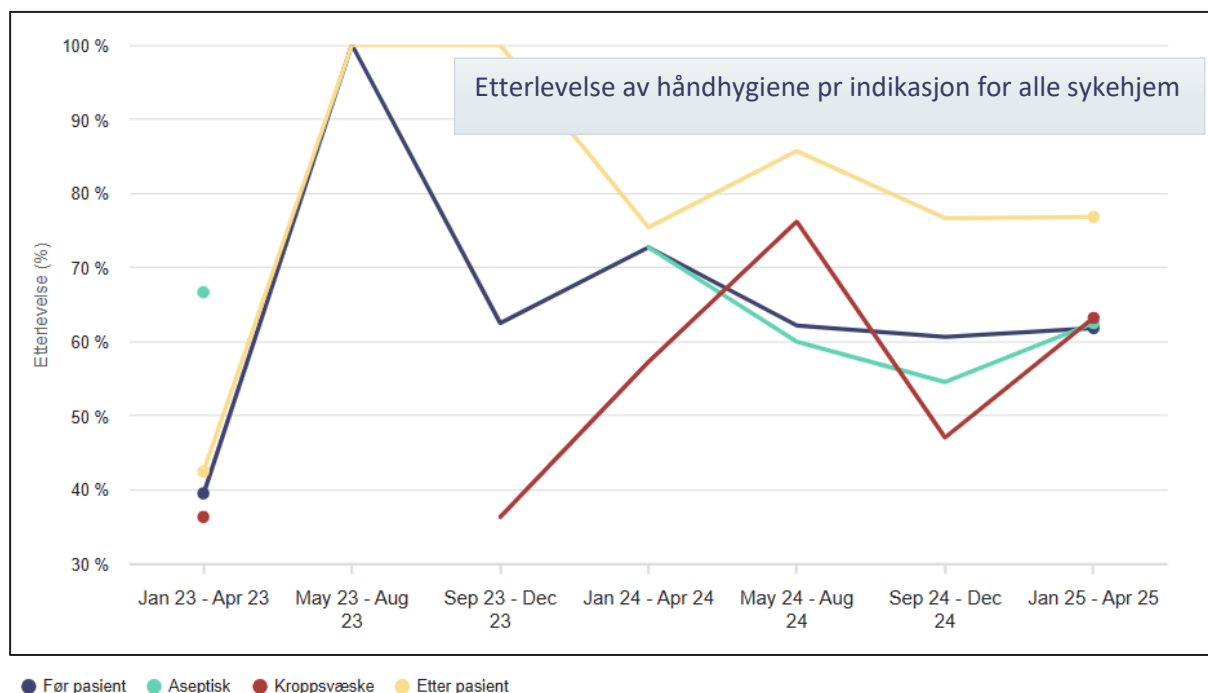
Den totale etterlevelsen endte på 67,2 % i 1. tertial 2025 (se figur 5), med store variasjoner fra 20-96,9 % etterlevelse pr institusjon Etterlevelsen av håndhygiene etter pasientkontakt er den høyest observert etterlevelse i henhold til modellen for håndhygiene - 4 indikasjoner og endte på 79,9 % (se figur 6). Dataene gjenspeiler andel observasjoner gjort for de ulike indikasjonene.

Brudd i linjen i figur 6 viser til at det ikke er innrapportert observasjoner av denne indikasjonen i det aktuelle tertialet.

Etterlevelse av håndhygiene pr indikasjon for alle sykehus

Figur 5 Etterlevelse alle indikasjoner for sykehjem i perioden 1. tertial 2023-1. tertial 2025

Figur 6 Etterlevelse av håndhygiene pr indikasjon for alle sykehjem for perioden 1. tertial 2023 tom. 1. tertial 2025

Tabell 4 Antall observasjoner pr indikasjon for 1. tertial 2025 fra alle sykehjem

Antall observasjoner pr indikasjon alle sykehjem 1. tertial 2025		
Indikasjon	Antall observasjoner	% etterlevelse
1. Før pasientkontakt	165	61,8 %
2. Før ren eller aseptisk oppgave	72	61,8 %
3. Etter kroppsvæsker	125	63,5 %
4. Etter kontakt med pasient	177	76,8 %
Alle indikasjoner	539	67,2 %